

De krakende comfort zone

Creëer als professional
je eigen toekomst

Hugo Hoetink

Boom

De krakende comfort zone

Creëer als professional
je eigen toekomst

Hugo Hoetink

Boom

Inhoud

	Inleiding	9
1	De krakende comfortzone	17
	Krachten die op je comfortzone inwerken	19
	Krachten van binnenuit	21
	Liefde voor het vak	21
	Verlangen naar zingeving	22
	Verlangen naar heelheid	25
	Krachten van buitenaf	27
	Technologie	27
	Complexiteit	41
	Beheerskramp	47
	Waardebalans	54
	Jouw waarde als ervaren professional	61
	De krachten in kaart	62
2	Bewegingsruimte	65
	Het kompas voor professionele ontwikkeling	66
	Domein 1: Talent	69
	Domein 2: Business	71
	Domein 3: Uitdaging	74
	Verkennen van je bewegingsruimte	75
	Veld 1: De comfortzone	76
	Veld 2: De speelplaats	82

	Veld 3: Het stressgebied	88
	Veld 4: De hotspot	96
	Bewegen over de velden	100
	Scan jezelf	101
	De volgende stap	111
3	Een date met je talent	113
	Wat is talent?	114
	Flexibiliteit: talent in de diepte en de breedte	118
	Richting: het verhaal van jouw talent	122
	Energie: volg je drijfveer	130
	Herkenbaarheid: ontdek jouw signatuur	138
	De signatuuropdracht	139
	Navigeren	143
4	Inspelen op de business	145
	1. Gebruik je talent als antenne	146
	2. Vind het huis zonder deur	148
	3. Zoek de klant	149
	4. Koester je buitenstaanderschap	150
	5. Zie het geheel	156
	6. Deel zwakke signalen	158
	7. Zet kleine stappen	159
	8. Verbeeld de toekomst	161
	9. Benoem jezelf tot CEO	163
	10. Pak je Goliath-moment	165
	Een korte terugblik op de tien aanknopingspunten	169
	Waag de stap naar de hotspot	170
	Ontwikkel jezelf op de hotspot	171
	Jouw persoonlijke uitdaging	175
5	De kunst van het loslaten	177
	Belemmeringen bij jezelf	177
	Fixatie en afsplitsing	178

	De magische winkel	181
	Profiteer ook zelf van je talent	185
	Gun jezelf de ruimte om te leren	189
	De kunst van het loslaten	199
	Belemmeringen in je omgeving	205
	Belemmeringen als vrienden	216
6	Vorm geven aan je eigen leerproces	219
	Lerend werken	219
	Versnellen en verdiepen	224
	Omgaan met tijd	230
	Een ritme van reflectie	234
	Veranderen van je eigen gedrag	239
	Organiseren van support	242
	Weten wat je nodig hebt	246
	Het mes snijdt aan twee kanten	253
7	De vonk springt over	255
	De logica van de weerstand	257
	1. Begin zelf	260
	2. Begin onder de radar	261
	3. Breng denken, beslissen en doen weer samen	262
	4. Zet het vraagstuk centraal	264
	5. Maak gebruik van buitenstaanderschap	265
	6. Vertel je verhaal	266
	7. Gebruik je systemische intelligentie	268
	8. Bewaak het gezamenlijke leerproces	272
	9. Bouw gildes	274
	De vier ontwikkelrichtingen naar mooi werk	275
	Dankwoord	279
	Literatuur	281

Inleiding

• Het is een druilerige dinsdagmiddag in het najaar van 2020. Architect Rogier Kant staat op het punt te beginnen met zijn presentatie over 'natuurinclusief bouwen' aan het directieteam. Een onderwerp dat hem na aan het hart ligt. Hij is overtuigd van zijn visie, maar is zeer benieuwd hoe zijn verhaal gaat vallen. Misschien is het daarvoor dat hij spanning voelt: 'Wat heb ik mezelf nu weer op de hals gehaald?' Dan klikt hij op 'scherm delen' ... Op dat moment kan Rogier niet bevroeden met hoeveel enthousiasme zijn verhaal zal worden omarmd, door collega's en door opdrachtgevers. Deze stap buiten zijn comfortzone is meer dan de moeite waard geweest.

Jij, als ervaren professional, brengt een belangrijk deel van je tijd door in de comfortzone. Dit is het gebied waar je terechtkomt wanneer je een groot aantal vlieguren hebt gemaakt. Je beheerst dan niet alleen de 'tools en technieken' van je vakgebied, maar je hebt ook een berg ervaring in je rugzak. In allerlei verschillende situaties kies je intuïtief voor de juiste benadering. Je bent 'onbewust bekwaam'. Je zou aan een junior niet meer precies kunnen uitleggen waarom je een bepaald probleem net wat anders aanpakt dan beschreven staat in de protocollen en handboeken. Je hebt veel plezier in het soepel hanteren van allerlei ingewikkelde vraagstukken. En anderen hebben plezier van jou. Klanten komen graag bij je terug omdat je altijd kwaliteit levert. Ze vertrouwen je ook bij lastige klussen. Jongere collega's kunnen de kunst van jou afkijken. En als je een leidinggevende hebt is ze blij omdat ze naar jou geen omkijken heeft, en

omdat je veel geld binnenbrengt. In de comfortzone doe je ‘mooi werk’. Dat is werk waarin je kwaliteit levert, dat van waarde is voor klanten en dat jou voldoening geeft. Het ligt dus niet zo voor de hand om deze comfortabele zone te verlaten.

Maar vaak zijn er goede redenen om dat toch te doen. Gedreven door je talent en de liefde voor je vak zie je schitterende kansen buiten je comfortzone. Daarbij kun je je vertrouwde werkzaamheden als een beperking gaan ervaren. Ook van buitenaf kan er druk ontstaan. Denk aan snelle technologische ontwikkelingen die impact hebben op jouw werk. Je comfortzone begint te kraken, en is niet langer meer de vanzelfsprekende thuishaven van je werkend leven. Voor je het weet heb je stappen gezet buiten dit gebied, en ben je begonnen aan een avontuur.

Als trainer/begeleider van programma's voor persoonlijke en professionele ontwikkeling heb ik nieuwsgierig geluisterd naar talloze verhalen van professionals over hun ‘krakende comfortzone’. Die verhalen gaan over uitdaging en plezier, en over het gemis daaraan. Ze gaan ook over kansen en onzekerheid. En soms over de dreiging om je baan te verliezen of om een deel van je identiteit als professional te moeten opgeven. Maar altijd klinkt in de verhalen veerkracht en verbeeldingskracht door. De krakende comfortzone inspireert vele professionals tot nieuwe vormen van mooi werk, waarin zij hun talent op een nieuwe manier tot uitdrukking brengen. Buiten de comfortzone creëer je als professional je eigen toekomst. En hoe je dat doet, daarover gaat dit boek.

In dit boek stel ik je veel vragen, met de bedoeling om je aan het denken te zetten over je eigen situatie en je eigen ontwikkeling. En ik geef ook praktische suggesties en tips die ik illustreer met praktijkervaringen van medeprofessionals en onderbouw met theoretische achtergronden. Zo kun je zelf beoordelen wat passend en bruikbaar is voor jou. Hoewel het boek een logische verhaallijn kent (zie hieronder), leent het zich uitstekend voor andere leesmethoden zoals grasduinen, cherrypicking of achteraan beginnen.

Hoofdstuk 1: De krakende comfortzone

Ik beschrijf zeven krachten die de comfortzone onder druk zetten, en die zich in de huidige tijd steeds scherper aftekenen. Hiermee nodig ik je uit om verder te kijken dan de dagelijkse stroom van veranderingen en incidenten die op je afkomt. Je gaat de achterliggende patronen zien, waardoor je beter en sneller op de verschillende krachten kunt inspelen. Drie van de zeven krachten werken ‘van binnenuit’. Ze komen voort uit jouw drijfveren, persoonlijke waarden en kwaliteiten. Ik noem ze ‘liefde voor je vak’, ‘zingeving’ en ‘heelheid’. Dit zijn de krachten waardoor je zelf de drang voelt om uit je comfortzone te breken, bijvoorbeeld om meer uit je mogelijkheden te halen. De andere vier, ‘technologie’, ‘complexiteit’, ‘beheerskramp’ en ‘waardebalans’, oefenen druk uit van buitenaf. Technologie, met name op het gebied van Artificial Intelligence (AI), heeft impact op het werk van de toekomst. AI is heel geschikt om routinetaken van je over te nemen. Hierdoor word je de comfortzone uit gejaagd richting nieuwsgierigheid, creativiteit en innovatie, want in die kwaliteiten blijft jouw menselijke intelligentie van waarde, náást AI. Verder word je als professional geconfronteerd met steeds complexere vraagstukken. Daardoor is het steeds moeilijker om klanten de zekerheid te bieden die ze van je verwachten. In het verlengde daarvan krijg je te maken met ‘beheerskramp’: omdat klanten en andere belanghebbenden toch zekerheid willen, komen er steeds meer regels. Werk dat eerst comfortabel was, wordt daardoor stressvol. Ten slotte zijn er grote maatschappelijke en ecologische problemen, zoals het klimaatvraagstuk, die we niet kunnen oplossen met onze vertrouwde manier van denken. We moeten op zoek naar een nieuwe ‘waardebalans’. Hierbij heb jij als ervaren professional een sleutelrol. Er wordt een appèl gedaan op jouw creativiteit en verantwoordelijkheid. Deze zeven krachten knagen aan jouw comfortzone, maar bieden je ook nieuwe kansen op mooi werk.

Hoofdstuk 2: Bewegingsruimte

De krakende comfortzone zet jou aan tot beweging en ontwikkeling. Maar hoe voorkom je dat je toch in de comfortzone vast blijft zitten, of dat je bij het verlaten ervan je oriëntatie kwijtraakt? Als antwoord op deze

vragen introduceer ik het kompas voor professionele ontwikkeling. Om te beginnen geeft dit model een plaatsbepaling: waar sta jij in je werk? Zit je daar nog goed? Heb je voldoende uitdaging, en past deze uitdaging bij jou? Geeft je werk te veel stress? Draai je in kringetjes rond? Waar liggen je kansen? Vervolgens laat het kompas je zien dat je een groot speelveld hebt om te verkennen. Je krijgt meer kijk op de 'comfortzone', maar ook op drie andere velden waarover je je kunt bewegen. Hierdoor krijg je overzicht. Je bent niet voor één gat gevangen. Aan het eind van het hoofdstuk vind je een handige checklist waarmee je kunt vaststellen waar je staat en wat je bewegingsruimte is.

Hoofdstuk 3: Een date met je talent

Hoe zorg je dat je bij het verlaten van de comfortzone op koers blijft richting mooi werk? Jouw talent is daarbij een belangrijk aanknopingspunt. Talent definieer ik als de unieke combinatie van jouw kwaliteiten, drijfveren en persoonlijke waarden. De kernvragen zijn: waar ben jij heel goed in? Waar loop jij warm voor? Welke zinvolle bijdrage wil jij leveren vanuit jouw waarden? Veel mensen vinden het niet gemakkelijk om deze vragen te beantwoorden. Als je na enige jaren ervaring in je vak 'lekker draait' raken deze vragen op de achtergrond. Langzamerhand vervaagt het bewustzijn van je oorspronkelijke talent. Het is iets vanzelfsprekends geworden. Je mist dan houvast, zeker wanneer de omgeving gaat veranderen en onvoorspelbaar wordt. Vaak gaat bij verandering de aandacht ineens naar de dingen die beter zouden moeten: je zou bijvoorbeeld wendbaarder, proactiever, zichtbaarder, initiatiefrijker of digitaal vaardiger moeten zijn, maar 'moeten' geeft geen energie. Wat wel goed werkt: kijk naar wie je bent, en niet naar wie je zou moeten zijn. In dit hoofdstuk zoomen we in op jouw talent. De eerste stap naar een nieuwe invulling van mooi werk is het herstel van het contact hiermee. In dit hoofdstuk bekijk je je talent weer eens met een nieuwsgierige en waarderende blik, alsof het jullie eerste date is. Het zal jullie relatie goeddoen.

Hoofdstuk 4: Inspelen op de business

‘Mooi werk’ is niet alleen het uitleven van je talent, maar ook een zinvolle bijdrage leveren aan de ‘business’. Deze term heeft in dit boek een bredere betekenis dan alleen geld verdienen. Het is de plek waar jij van waarde bent voor anderen. Als je comfortzone begint te kraken, sta je voor de opgave om nieuwe verbindingen te maken tussen jouw talent en de business. In hoofdstuk 3 heb je het bewustzijn van je talent verbreed en verdiept. In dit hoofdstuk gaat het over nieuwe manieren om met je talent van waarde te zijn. Daarbij komen ook weer de krachten in beeld die van buitenaf op de comfortzone inwerken: technologie, complexiteit, beheerskramp en waardebalans. Maar nu maken we het persoonlijk en concreet. Hoe kun jij goed op deze krachten inspelen? Hoe kun jij daarbij vanuit je talent passende uitdagingen vinden in jouw business? Ik geef je tien aanknopingspunten waarmee je dit voor elkaar kunt krijgen.

Hoofdstuk 5: De kunst van het loslaten

Als je het avontuur buiten je comfortzone aangaat, dan kun je verschillende soorten belemmeringen tegenkomen, bij jezelf en in je omgeving. In dit hoofdstuk ga ik in op de vraag waar die vandaan komen, hoe je ze kunt herkennen, hoe je ervan kunt leren en hoe je ze kunt loslaten. In het eerste deel van het hoofdstuk ga ik in op ‘belemmeringen bij jezelf’, in het tweede deel op ‘belemmeringen in je omgeving’. Dit is een confronterend hoofdstuk, maar het goede nieuws is dat juist belemmeringen je de kans bieden om zowel persoonlijk als professioneel te groeien.

Hoofdstuk 6: Vorm geven aan je eigen leerproces

Door alle krachten die er spelen, is je comfortzone niet meer het vanzelfsprekende ‘thuishonk’ van je loopbaan. Vandaag heb je nog mooi werk dat aansluit bij je talent en waarmee je een zinvolle bijdrage levert aan de business. Morgen begint je comfortzone te kraken, en dat houdt niet meer op. Je zoektocht naar nieuwe vormen van mooi werk is geen eenmalige excursie, maar vraagt voortdurende aandacht. Deze tocht kun je zien als een leerproces. Dat betekent dat ‘leren en ontwikkelen’ een vast onderdeel wordt van je werk. Vaak gaat dat vanzelf goed en leer

je al werkend precies de dingen waar je mee verder kunt. Maar dat is niet altijd zo: soms gaat je leerproces te traag. Soms mis je hulpbronnen of heb je geen tijd. Soms beklijft het niet. Soms mis je richting en soms zit je vast. Kortom: je leerproces vraagt om bewuste sturing. Dit is een vaardigheid op zich, die ook wel 'lerend vermogen' wordt genoemd, en daarover gaat dit hoofdstuk: hoe geef ik vorm aan mijn eigen leerproces?

Hoofdstuk 7: De vonk springt over

De belemmeringen die je tegenkomt bij jezelf en anderen hebben vaak diepere wortels. Dit noem ik 'de weerbarstigheid van het systeem'. Onderdeel van jouw avontuur buiten de comfortzone is dat je deze systeemkrachten leert hanteren. Als dat lukt, kan de vonk overspringen en groeit jouw impact. Met jouw ontwikkeling veroorzaakt je beweging in het systeem, en die beweging is weer een stimulans voor jouw ontwikkeling. Door het avontuur aan te gaan buiten je comfortzone creëer je niet alleen je eigen toekomst, maar ook die van de organisaties en werkelden waarbij je betrokken bent. Zo versterkt de beweging zichzelf, maar hoe krijg je dat voor elkaar? In dit hoofdstuk krijg je daarvoor negen handvatten.

Wie is een 'professional'?

In dit boek spreek ik je aan als 'professional' of 'ervaren professional'. Dit roept de vraag op wat ik daar dan onder versta. Ik reserveer de term 'professional' niet voor bepaalde vakgebieden. Of je nu advocaat bent of service designer, verpleegkundige of AI-ethicus. Je hebt allemaal een plek onder de paraplu. En dat geldt ook voor alle nieuwe soorten professionals die zich in de toekomst zullen aandienen. Ook koppel ik het begrip niet aan een bepaald opleidingsniveau. Soms bezondigt iemand met veel academische titels zich aan onprofessioneel gedrag, in tegenstelling tot de zeer professionele houding van de kabelmonteur die bij mijn bejaarde ouders aanbelde om te overleggen over het opbreken van de stoep. Ik herken mij in de definitie die Manon Ruijters (2018) geeft:

‘Een professional is iemand die ervoor kiest en zich erop toelegt om, met behulp van specialistische kennis en ervaring, klanten op een competente en integere manier steeds beter van dienst te zijn. Daarbij maakt hij gebruik van, en draagt actief bij aan, een community van medeprofessionals die het vak bij voortduring ontwikkelen.’

Wat mij aanspreekt in deze definitie is dat professionaliteit wordt gezien als een keuze. Het is een uitdrukking van jouw liefde voor het vak. Ik vind het ook belangrijk dat ‘verbeteren’ en ‘ontwikkelen’ een plek hebben in deze definitie. Dat past bij dit verhaal over het avontuur buiten jouw comfortzone. Verder zal ik in dit boek de term ‘klant’ blijven gebruiken om de mensen aan te duiden voor wie jij werkt, waarbij ik me realiseer dat zij in jouw geval misschien helemaal geen klant zijn, maar bijvoorbeeld student, leerling, cliënt, patiënt, bewoner of inwoner. Tot slot nog een laatste opmerking over jou als professional: misschien leidt je ontwikkeling ooit wel tot het eigen maken van een ‘tweede beroep’, bijvoorbeeld als adviseur, coach, docent, projectleider, manager of ondernemer. Misschien heb je dergelijke stappen al gezet. Kenmerkend voor een avontuur buiten de comfortzone is dat je jezelf in de loop van de tijd kunt terugvinden in verschillende functies en rollen. Hoeveel beroepen je ook hebt, zolang je ze beoefent met liefde voor het vak, blijf ik je professional noemen.

Ik wens je veel plezier bij het kraken van jouw comfortzone.

Hugo Hoetink

Amsterdam, november 2021

HOOFDSTUK 1

De krakende comfortzone

Dit hoofdstuk gaat over zeven krachten die op jouw comfortzone inwerken. Maar eerst geef ik een voorbeeld van ‘de krakende comfortzone’, met een persoonlijke vraag aan jou: vind jij het gekraak onheilspellend, of klinkt het jou als muziek in de oren? Lees het verhaal hieronder en luister tussen de regels door:

. Heembouw heeft drie klantgroepen: wonen, kantoren en bedrijfs-
. ruimten. Wij bieden onze klanten, bijvoorbeeld ondernemers die een
. nieuwe bedrijfsruimte willen realiseren, een integrale oplossing. Als
. ontwerpende bouwer willen we onze klanten ontzorgen. Dat bete-
. kent: voortdurend vooroplopen in allerlei ontwikkelingen. We heb-
. ben bijvoorbeeld een databank met allerlei gegevens over onder
. andere beschikbare kavels, verkeersdrukte en de arbeidsmarkt die
. we voortdurend vernieuwen. Onlangs hebben we de gronddata-
. bank nog uitgebreid met gegevens over stroomvoorziening, want
. door de opkomst van stroomvretende datacenters is op veel indus-
. trieterreinen voorlopig geen elektriciteit leverbaar, belangrijk voor
. onze klanten in de bedrijfsruimtemarkt om te weten. Door op al die
. data analyses te doen, weten we voor welke bedrijven het gunstig is
. om een nieuwe bedrijfsruimte te bouwen, en wat daarvoor de beste
. locatie is. Wij weten wie onze klanten zijn voordat zij dat zelf weten.
. We zijn ook bezig met ‘parametrisch ontwerpen’, waarbij we ont-
. werpen kunnen genereren op basis van data en relaties; zo kunnen
. we heel snel verschillende varianten van een ontwerp doorrekenen

- en aan de klant tonen. De klant kan de parameters zelf instellen. Ook
- zijn we bezig met duurzame materialen en bouwmethoden zoals
- circulair bouwen. Daarmee lopen we vooruit op nieuwe regelgeving
- rond stikstof, CO₂ en luchtkwaliteit. Daarbij kijken we verder dan
- alleen ons eigen proces. Zo zoeken we bijvoorbeeld ook de samen-
- werking met gemeentelijke vervoersbedrijven. Als we metrotreinstel-
- len inzetten voor goederenvervoer, kunnen we de distributiecentra
- verder buiten de stad bouwen, wat allerlei gunstige milieueffecten
- heeft. Er zijn dus continu uitdagingen voor de professionals in ons
- bedrijf en bij onze partners, voor projectleiders, architecten, model-
- leurs, data-analisten, taxateurs, uitvoerders, financieel specialisten
- et cetera. Taxateurs moeten bijvoorbeeld manieren vinden om mili-
- euprestaties van gebouwen te waarderen, dan wordt het aantrekke-
- lijker om daarin te investeren. Zo zijn we breed bezig en kijken we
- hoe we op actuele thema's kunnen schakelen en onszelf en onze
- dienstverlening aan de klant kunnen blijven ontwikkelen. We doen al
- deze innovaties met de hele club. Veel mensen durven hier ook zelf
- hun nek uit te steken met initiatieven. Dat vinden wij belangrijk. Dat
- heb je ook nodig om innovatief te blijven.' (Rinus Verhey, Directeur
- Heembouw Bedrijfsruimten)

Welke krachten herken jij in dit verhaal van Rinus Verhey?

Ervaar jij die krachten als een kans of een bedreiging?

Ieder beleeft dit krachtenspel op zijn eigen manier. Hoewel de comfortzone een aantal objectieve kenmerken heeft, zoals de ruime ervaring in je vak en de waardering van klanten, is 'comfort' uiteindelijk een subjectieve beleving. En ook de betekenis die je daaraan geeft is subjectief. De een vindt comfort prettig, de ander vindt het saai.

Hoeveel comfort vind jij prettig?

De hoeveelheid comfort heb je niet altijd voor het kiezen. Soms kun je zelf bepalen of je uit je comfortzone stapt. Soms sta je voor het blok. Maar altijd ben je op zoek naar mooi werk. Jij kiest welke stappen jij daarvoor wilt zetten, afhankelijk van jouw drijfveren en jouw omgeving. Als hulpmiddel daarbij breng je in dit hoofdstuk het krachtenspel rond jouw comfortzone in kaart. Eerst geef ik een overzicht van de zeven krachten, en daarna beschrijf ik iedere kracht afzonderlijk.

Krachten die op je comfortzone inwerken

Ik maak onderscheid tussen drie krachten ‘van binnenuit’ en vier die druk uitoefenen ‘van buitenaf’. Van binnenuit hebben veel professionals de neiging om zelf uit hun comfortzone te breken. Dat komt in de eerste plaats door de ‘liefde voor je vak’, waardoor je voortdurend streeft naar verbetering. Dan zwem je soms tegen de stroom in zonder dat je weet waar je uitkomt. Een tweede kracht van binnenuit is het ‘verlangen naar zingeving’. Je wilt graag werk doen dat past bij je persoonlijke waarden, en soms moet je nieuwe wegen bewandelen om dat voor elkaar te krijgen. De derde kracht noem ik het ‘verlangen naar heelheid’. Soms ervaar je de comfortzone als een ‘hokje’. En geen enkel mens past in een hokje. Jouw talent heeft altijd een unieke vorm die zich niet in een functie- of rolbeschrijving laat proppen. Dan ontstaat vanzelf de drang om buiten de comfortzone de ‘niet passende’ aspecten van je talent weer op te zoeken. Een sterke kracht die van *buitenaf* op de comfortzone inwerkt is de ontwikkeling van technologie, met name op het gebied van ICT. In het verhaal van Rinus Verhey hierboven zie je hoe ook een van oorsprong zeer fysieke sector als de bouw diepgaand wordt beïnvloed door het belang van data en artificial intelligence, met grote consequenties voor het werk van professionals. De tweede kracht van *buitenaf* noem ik ‘complexiteit’. Vaak heb je niet meer genoeg aan de klassieke ‘tools en technieken’ van je eigen professie. In de bouw moet je je bijvoorbeeld ook bezighouden met

milieu, energie en vervoer. De technische en wetenschappelijke basis van je vak, waaraan je vroeger je autoriteit én je slagvaardigheid ontleende, biedt bij complexe vraagstukken geen sluitende oplossingen meer en staat daarom steeds meer ter discussie. De derde kracht van buitenaf is 'beheerskramp'. Dit is de verdedigende reactie van organisaties op de onvoorspelbaarheid van complexe omgevingen. Om toch controle te houden, verliezen organisaties zich soms in regelzucht en meetwoede. De impact hiervan op je werk is vaak groot. Je gaat dan gebukt onder een grote administratieve druk die 'mooi werk' onmogelijk maakt. De vierde kracht ten slotte heeft te maken met de ongewenste bijeffecten van ons economisch systeem. Waarden als 'zorg voor de natuur' of 'een gezonde leefomgeving voor iedereen' raken in de verdrukking. Veel professionals voelen de noodzaak om de balans tussen deze verdrukte waarden en economische waarden te herstellen. Daarom noem ik deze laatste kracht 'waardebalans'. Hiervoor moet je vaak lastige discussies aangaan en naar nieuwe oplossingen zoeken.

Misschien herken je deze krachten, misschien zou je ze net anders benoemen of indelen, misschien zie jij nog heel andere. De uitnodiging is om verder te kijken dan de dagelijkse stroom van veranderingen, incidenten, impulsen en hypes die jouw aandacht doorgaans in beslag nemen. Door na te denken over de krachten onder deze oppervlakte, ga je patronen ontdekken. Hoe beter je die in het oog hebt, hoe eerder je de noodzaak én de mogelijkheden ziet om nieuwe vormen van mooi werk te ontwikkelen, en hoe meer speelruimte je daarvoor hebt.

Overzicht van de krachten die op de comfortzone inwerken

Van binnenuit:

- Liefde voor het vak
- Verlangen naar zingeving
- Verlangen naar heelheid

Van buitenaf:

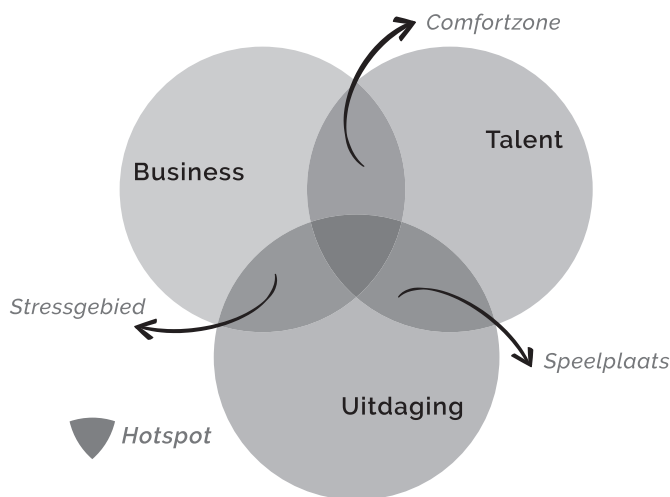
- Technologie
- Complexiteit
- Beheerskramp
- Waardebalans

HOOFDSTUK 2

Bewegingsruimte

Stel je voor: je doet werk waar je goed in bent, dat je zinvol vindt en waarin je je kunt ontwikkelen. Je zit stevig in je comfortzone en je hebt echt 'mooi werk'. Maar door alle krachten die de comfortzone doen kraken (zie hoofdstuk 1) kan die rustige situatie veranderen. Je ziet ineens prachtige kansen die je wilt grijpen. Of sluipenderwijs raak je het gevoel van plezier en vervulling kwijt en vraag je je af hoe je dat weer terug kunt vinden. In dit hoofdstuk introduceer ik het kompas voor professionele ontwikkeling. Dit model laat zien dat er een wereld te winnen is buiten je comfortzone. Het is een landkaart die je helpt om je plaats te bepalen en je bewegingsruimte te ontdekken. En die is altijd groter dan je denkt. Het kompas voor professionele ontwikkeling bestaat uit drie domeinen: talent, business en uitdaging, en uit de velden die ontstaan waar die domeinen elkaar overlappen: comfortzone, speelplaats, stressgebied en hotspot (dat is het veld in het midden). In dit hoofdstuk geef ik de meeste aandacht aan de velden van het kompas, want die vormen jouw bewegingsruimte. Aan het eind vind je een checklist waarmee je kunt bepalen waar jij staat, en welke mogelijkheden je hebt om stappen te zetten.

Het kompas voor professionele ontwikkeling is een bijzonder instrument. Het is niet alleen een landkaart, maar ook echt een kompas waarmee je kunt navigeren. Die kompasfunctie komt aan bod in de hoofdstukken ná dit hoofdstuk. Dan ga ik in op de vraag hoe je je bewegingsruimte optimaal kunt benutten om (opnieuw) vorm te geven aan 'mooi werk'. Daarbij heb je houvast aan de domeinen die dan uitgebreid aan de orde komen.

Figuur 2.1 Het kompas voor professionele ontwikkeling

Het kompas voor professionele ontwikkeling

Het kompas is gegroeid in mijn werk als trainer. Ik merkte dat sommige deelnemers aan trainingen veel meer profiteerden van het programma dan anderen, en dit verschil was niet terug te voeren op een verschil in ‘match’ met inhoud, aanpak en niveau van de training. Elke sessie kwamen deze topprofiteerders binnen met heldere en interessante leervragen. Na elke bijeenkomst gingen ze vol inzichten en met een concreet actieplan naar buiten, en het kostte hun schijnbaar weinig moeite om het geleerde toe te passen in de praktijk, en om daar goede resultaten mee te boeken. Zij leerden de trainingsconcepten ‘door’ aan hun omgeving, zodat ook hun collega’s er hun voordeel mee konden doen. Zij brachten niet alleen zichzelf verder, maar hun hele team. In de volgende bijeenkomst kwamen ze terug met boeiende en openhartige verhalen die inspirerend waren voor de hele trainingsgroep. Deze topprofiteerders vielen me op. Want meestal trof ik cursisten zonder een heel gerichte doelstelling of motivatie. Deze ‘gewone’ profiteerders stapten er ‘open’ in met de verwachting dat je van een training altijd wel wat opsteekt. Vaak

Ga op avontuur buiten je comfortzone.

Als ervaren professional doe je ‘mooi werk’: je zet je expertise in, je levert een zinvolle bijdrage aan je klanten en de maatschappij, je wordt gewaardeerd en ervaart voldoening. Met mooi werk zit je stevig in je comfortzone, het gebied waar je terecht komt wanneer je een groot aantal vliegrepen hebt gemaakt.

Maar anno nu zijn er geen garanties dat dit zo blijft. Je comfortzone staat onder druk. De omgeving is voortdurend in beweging door de impact van technologie en complexe vraagstukken. En zelf sta je ook niet stil. Je ziet kansen. Je hebt het gevoel dat er nog meer in het vat zit. Wat nu?

De krakende comfortzone geeft een schat aan inzichten en tools om opnieuw koers te zetten naar mooi werk wanneer je comfortzone begint te kraken. Neem het roer in eigen hand!

Hugo Hoetink werkt als senior trainer/adviseur bij Horizon Training & Ontwikkeling. Hij heeft een passie voor de ontwikkeling van mensen die houden van hun vak. In 2006 was hij coauteur van *De beer is los. Strategie voor persoonlijke groei*.

ISBN 978-90-244-3850-1

coachlink.nl
boomuitgeversamsterdam.nl

9 789024 438501 >